

TIEDOTE LUKION PÄIHDEKYSELYN 2024 TULOKSISTA

Haluamme välittää teille huoltajille ja koulun henkilökunnalle yhteisen tiedotteen koskien yläkoululla ja lukiolla tehtyä päihdekyselyä helmikuussa 2024. Samantapainen kysely toteutettiin viime vuonna ja kysely toistetaan vuosittain. Vastajat olivat 1.–2. vuosikurssin opiskelijoita.

Nuorten keskuudessa on tullut valtakunnallisestikin esille nuuskaan liittyvää kokeilua sekä käyttöä. Nuorisotoimi on kouluttanut nuorisovaltuustolaiset Nuuska-agenteiksi, jotka ovat käyneet pitämässä nikotiinivaihtoehtoisia tunteja 5.lk-9.lk ja tämä on koettu hyväksi toimintamalliksi, joka on jo vakiintunutta toimintaa nuorten keskuudessa tehdystä ehkäisevästä päihdetyöstä. Nuorisotoimi käy vuosittain ehkäisevän päihdetyön viikolla 45 sekä yläkoululla että lukiolla pitämässä ehkäisevän päihdetyön merkeissä yhden oppitunnin.

Päihdekyselyyn vastasi 50 (49) lukiolaista. Kyselyssä tiedusteltiin tupakoinnin, nuuskaamisen, sähkötupakan, raha- ja digipelaamisen, alkoholin ja huumausaineiden tilannetta sekä onko näitä kokeiltu. Suluissa olevat lukemat ovat viime vuoden tuloksia, jolloin vuosittainen vertailu on helpompaa. Alla keskeisimpiä tuloksia

- Säännöllisesti tupakavien määrä oli 3 (3). Tupakointia ilmoitti käyttävänsä vain viihteellä 2 (10) vastaajaa. 30 (28) vastaajaa ei tupakoi lainkaan. **Tupakavien määrä on laskenut viime vuosista.**
- Nuuskan säännöllisiä käyttäjiä ei ollut yhtään 0 (4). Kyselyssä 4 (1) myönsi kokeilleensa, 0 (1) vastasi käyttävänsä vain viihteellä. 46 (43) vastaajaa ei käytä nuuskaa lainkaan.
- Sähkötupakkaa kertoi kokeilleensa 9 (11), 2 (3) vastaajaa kertoi vain kokeilleensa tai käyttäneensä vain viihteellä. Säännöllisiä käyttäjiä ei ollut yhtään (0). 37 vastaajaa ei käytä sähkötupakkaa lainkaan.
- Nikotiinituotteita koulupäivän aikana kertoi käyttävänsä 1 (3) vastaajaa ja 1 (5) ei käytä päivittäin
- Rahapelaamista (rahapeliautomaatit ja netissä olevat rahapelit) oli kokeillut 3 (4) ja 47 (45) ei pelaa lainkaan. Kukaan vastaaja ei pelannut säännöllisesti (0).
- Digipelaamista (tietokone-, konsoli- tai mobiilipelit) oli kokeillut/ei pelaa säännöllisesti 10, useamman kerran kuukaudessa pelaa 7, useamman kerran viikossa pelaa 12 ja päivittäin pelaa 8 vastaajaa. Vastaajista 13 ei pelaa ollenkaan.
- Vastaajista 9 (11) kertoi käyttävänsä alkoholia. Kyselyn mukaan 21 (22) ei käytä alkoholia säännöllisesti, mutta on kokeillut. 14 (13) vastaajaa kertoi käyttävänsä alkoholia 1-4kr/kk ja tätä useammin ei yhtään (0) vastaajaa. Vastaajista 11 (18) kertoi käyttävänsä alkoholia harvemmin ja 20 (18) vastaajaa ei käytä alkoholia ollenkaan.
- **Lääkkeitä päihdetarkoituksessa oli kokeillut tai käyttänyt muutamia/useita kertoja 1 (2) vastaajaa.**
- **Kannabista (marihuana/hasis) on käyttänyt 1 vastaajaa. 49 vastaajista ei käytä kannabista.**
- **Muita huumausaineita oli kokeillut tai käyttänyt 1 vastaajaa (0). 49 vastaajista ei käytä muita huumausaineita.**
- Kysyttäessä, miltä olosi tuntui päihteiden vaikutuksen alaisena, vastattiin seuraavaa:
 - rentoutuneelta 13 (10)
 - miellyttävältä 14 (4)
 - energiseltä 8 (6)
 - huolettomalta 13 (7)
 - epämiellyttävältä 0 (3)
 - sekavalta 4 (0)
- **8 (7) vastaajaa kertoi, että heidän perheeseensä/lähipiiriinsä kuuluu joku, joka käyttää/on käyttänyt huumausaineita.** 5 (3) vastaajaa ei ollut varmoja, mutta he epäilevät huumeiden käyttöä lähipiirissä.
- 15 (18) vastaajaa kertoi, että heidän perheeseensä/lähipiiriinsä kuuluu joku, joka käyttää runsaasti alkoholia. 4 (3) vastaajaa ei ollut varmoja, mutta he epäilevät runsasta alkoholin käyttöä.
- Kysyttäessä, tietääkö, mistä huumausaineita voi saada, **5 (15) vastaajaa vastasi tietävänsä. 5 (3) vastaajaa tiesi mistä Rautalammilta saa huumausaineita.**
- 11 (8) vastaajaa tiesi koulusta jonkun, joka on kokeillut/käyttää huumausaineita ja 8 (6) epäilee jonkun käyttävän/ kokeilevan.
- 7 (7) tiesi ja 5 (10) epäilee tietävänsä koulusta jonkun, joka välittää päihteitä alaikäisille
- **Perhe- tai lähipiiristä oli välitetty päihteitä 3 (9) vastaajalle.**

- Kysyttäessä tuntemuksia viettäessä aikaa päihtyneen henkilön, vastattiin seuraavaa:
 - **ahdistavalta 15 (9)**
 - **ikävältä 10 (0)**
 - hauskalta/naurettavalta 12 (6)
 - kuvottavalta 4 (0)
 - **olen myös itse ollut heidän seurassaan päihtynyt 10 (6)**
 - **pelottavalta 10 (0)**
 - **neutraalilta 21**
 - **jännittävältä 8**
 - **surulliselta 9**

- Kysyttäessä miksi on kokeillut/käyttänyt päihteitä, vastattiin seuraavaa:
 - kaverit suostuttelivat 3
 - **halusin kokeilla 19**
 - kaipasin jännitystä 2
 - halusin saada pään sekaisin 3
 - halusin paeta pahaa oloa 2
 - **halusin nollata ajatukset 8**
 - **halusin pitää hauskaa 16**

Vastaajista 10 (7) ei tiedä mistä hakea apua, jos oma tai läheisten päihteidenkäyttö askarruttaa.

Tämän vuoden kyselyssä nousi esille alkoholin kokeilun ja käytön vähentyminen lukiolaisilla viime vuosiin verrattuna. Alkoholin käytön kokeilu ja käyttäminen kuvautui kyselyssä pääsääntöisesti positiivisena, kun taas ajan viettäminen päihtyneen henkilön seurassa kuvautui enemmän negatiivisena.

Kysyttäessä suhtautumista päihteiden käyttöön useat vastasivat hyväksyvänsä kohtuukäytön, kun siitä ei aiheudu haittoja/kustannuksia lähipiirille/yhteiskunnalle.

Nuorisotoimen puolesta toivomme kyselyn vastauksista keskustelua nuorten kanssa kotona.

Varhainen puuttuminen on yksi tärkeimmistä keinoista päihdeongelmien ennaltaehkäisyssä. Nuorten onnellinen ja turvallinen tulevaisuus on meidän aikuisten yhteinen vastuu. Haluamme muistuttaa, että päihteiden välittäminen alaikäiselle on rikos **KOKO KYLÄ KASVATTA** 😊

Mikäli teillä herää kysymyksiä nuoren tai omasta päihteiden käytöstä, voitte ottaa yhteyttä mm. alla oleviin henkilöihin.

Etsivä nuorisotyöntekijä Nora Taurén p. 040 135 4922, nora.tauren@rautalampi.fi

Vapaa-aikasihteeri Inna Kääriäinen p. 040 576 5952, inna.kaariainen@rautalampi.fi

Terveisin Nora ja Inna, nuorisotoimi